

SÕNAD JA TEOD

EELK TALLINNA TOOMPEA KAARLI KOGUDUSE KUUKIRI JAANUAR 2016 NR 1/46

Jumal ei ole meile ju andnud arguse vaimu, vaid väe ja armastuse ja mõistlikkuse vaimu. 2Tm 1:7

Jumal ei ole meile ju andnud arguse vaimu, vaid väe ja armastuse ja mõistlikkuse vaimu. 2Tm 1:7

On alanud uus aasta. Lugesin aasta viimasel ja uue aasta esimesel päeval soove alanud aastaks. Soovitakse rõõmsat, head, edukat, elamusterohket, tujuküllast, edasiviivat, erilist ja rõõmurohket aastat. Soovid on head, kuid need võivadki jääda soovideks, kui me midagi ei muuda oma elukorralduses, isiklikus elus või ka ühiskonnas.

Jaauarikuu juhtsalm Pauluselt tuleb meelde, et kui elame Jumalaga, siis Tema annab meile mitte arguse vaimu, vaid väe ja armastuse ja mõistlikkuse vaimu. Seega ei tohiks me peljata uusi väljakutseid ja tegevusi koguduses, ühiskonnas ja isiklikus elus. Kõik head soovid saavad tõeks, kui püsime Issandas ja kui Tema tahe sünnib meis. Selleks, et see tahe saaks meile ilmsiks, on vaja alanduda ning tulla Tema sõna ja sakramendi juurde, et Tema tahe sünniks meie elus kui ka maa ja rahva juures.

Mis on siis minu uue aasta soov või palve iseendale ja teile, armas Kaarli kogudus?

Sündigu Jumala tahe meis, meie elus ja meie maa ja rahva juures. Viimselt on ju kõik Issanda käes. Me võime soovida ja loota, kuid kui Jumalat ei ole meis, siis kõik jääb vaid sooviks ja lootus puruneb.

Aasta sooviks on, et usaldaksime endid Tema hoolde, et saaks tõeks see, et iga aasta on imeline, sest see kuulub viimselt Issandale.

Saagu aasta 2016 tõeliselt Issanda aastaks!

Koguduse õpetaja Jaak Aus

ALUSTAME WALCKER-ORELI KAPITAALREMONDIGA

Uue aasta alguse 3. jaanuaril kogunes koguduse nõukogu ja otsustas astuda kaaluka sammu ning ette võtta Eesti suurima orel remontimise. Kaarli kiriku Walcker-orel on ehitatud 1923. aastal Saksamaal. Sellel on 84 registrit ja üle 5000 vile, millest suurimad on 6 meetrit pikkused ja väikseimad vaid mõne sentimeetrised.

Küllap on paljud lugejad aastate jooksul tähele pannud, et ikka ja jälle räägitakse orel remondist või et orel on korrast ära. Ilmselt on tekkinud küsimusigi: „Mis see orel siis nii erilist on, et seda ei saa korda tehtud?“ või ka „Orel teeb ju häält küll, mis nad kurdavad!“. Mõlemad mõtted on omamoodi õiged. **Korrast ära orelit võiks võrrelda lekkiva katusega.** Kui on hea ilm, siis pole nagu vigagi, aga kui sadama hakkab, siis laseb igalt poolt läbi.

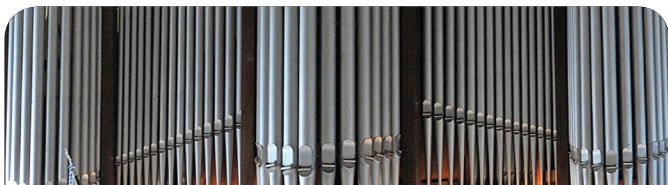
Orel on muusikariist ja ehitatud emotsionaalse elamuse tekitamiseks. Kiriku oreli oluline roll on ka võimsa koguduselaulu toetamine. **Muusikariistana on oreli olulisim parameeter helikvaliteet.** See tähendab, et vilede peavad tegema õiget häält, et organist saaks neid õigel ajal helisema panna ja tekiks muusika. Vilede helisema panemiseks on orelikapis üsna suuremõtmeline puidust mehhanism, mis juhhib tuult viledesse. Liikuvad ja suurt õhutihedust nõudvad süsteemid on kaetud nahaga, tuule edastamiskanalikesed valatud tinast. Kõik materjalid mõjutavad üksteist. Puit paisub ja kahaneb vastavalt õhuniiskuse muutumisele. Suurte kliimamuutuste puhul ei kompenseeri nahkühendid puidu muutumist. Selles olukorras oleks vaja kruvidest juur-

Foto: Toomas Mäeväli

de pingutada. Paraku on raudkruvid roostes, sest on keeratud läbi sooladega pargitud naha. Keeramisel murduksid need pooleks ning olukord läheks veelgi hullemaks. Raskest tinast ühendustorud püüavad vaatamata tugevale toetusele konstruktsioone oma massiga ikka maapinnale lähemale tõmmata, mis omakorda puiduliiteid lahti kangutab. Tuhanded funktsioone lülitavad membraanid ja lõõtsakesed on läbi kulunud. Viled, mis kõla tekitavad, on arvestatud töötama kindla koguse stabiilse tuulega. Kui osa tuult läheb pragudest kaotsi, siis on teatud maani võimalik vilede häälestust korrigeerida. Kui seda tuleb teha väga tihti, hakkavad vilede katki minema, sest majanduskriisiaegsed tinaviled tehti väga õhukesest plekist. Seda kõike kroonib korralik tolmu- ja tahmakiht, mis suure järjekindlusega orellisse koguneb.

Nüüd on jõudnud kätte aeg teha orel jälle korda. Viled tuleb välja tõsta, puhastada ning remontida. Roostetanud kruvid lahti kuumutada. Membraanide ja lõõtsakeste nahkosad välja vahetada, vildist summutajad uuendada, liited tihendada ning panna kõik jälle kokku ja vilede õigele kõlavärvile ja toonile sättida. Tööde tulemusel peab orel kõlama taas puhtalt, ilma kahinateta ja tõrkumata, olles kõigi oma võimalustega organisti kasutuses koguduse rõõmuks ja Jumala auks.

TOETA ORELIREMONDI KAMPAANIAT „VILED HÜÜDMA!“

- 1. Annetades** kirikusse paigutatud **orelivilekujulisse annetuskasti.**
- 2. Annetades** EELK Tallinna Toompea Kaarli koguduse orel arvelduskontole 221057033689.
- 3. Kinkides kirikule nimelise orelivile** – ristilapsele ristimispäevaks; kalli inimese mälestuseks või hoopis endanimelise orelivile. Vilede hind jääb vahemikku 10-st kuni 3000 euroni. Orelis on kokku on 5200 vilet pikkusega mõnest sentimeetrist 6 meetrini.
- 4. Helistades annetustelefonil 9007704** toetad oreli remonti 3 euroga.

TÄNAME LAHKEID ANNETAJAID!

**Detsembri 2015 lõpuga on annetustena laekunud ca 59 000 €
(millest 10 000 € ees osteti digiorel)**

Kaarli kiriku orelit on aastakümneid regulaarselt hooldanud kohalikud meistrid. Suure remondi kavandamisel oli algselt mõte leida töövõtja välismaalt, sest kohalike töö võtaks rohkem aega. Saksa ettevõtte Scheffler oleks Kaarli kiriku orelit viinud remontimiseks Saksamaale ja mitu aastat tagasi oli sakslaste töö hinnaks määratud kokku 400 000 eurot. Selline summa käis kogudusele siis ja ka praegu üle jõu.

Nüüd jõuti aga äratundmisele, et kohalike meistrite kogemused on väga head, mida tõestavad Kaarli kiriku oreli erinevad korralikult tehtud etapiviisilised ja püsijäänud remondid. Seekord on tööde maht suurem ja kindel plaan on korda teha terve instrument, alustades varem remontimata osadest: mängupuldist ja esimese manuaali tuulepõhjadest.

Töid alustab Mäeväli Orelitöökoda OÜ 11. jaanuaril ja esimesi tulemusi näeme juba ülestõusmispühadel ja suvel. Tööd on mahukad ning lähevad kokku maksma kokku ca 250 000 eurot. Remonti teostatakse etapi kaupa. Käesoleval aastal on plaan remontida oreli mängupult ja I manuaal. Koos oreli remondiga on soov ära teha ka kiriku lääneseina ja oreli kohal oleva lae värvimine. Kokku läheb lae ja seina värvimine maksma ca 20000 eurot ning oreliremondi I etapp ca 80000 eurot. Hetkel on kogudusel oreli remondiannetusi kogunenud ca 59000 eurot (millest 10000 € osteti digiorel), Riigieelarvest on saadud toetust ca 30 000 eurot. Seega saame töid küll alustada, aga kogu projekti lõpetamiseks on meil puudu orienteeruvalt 190 000 €. Remonditööde alustamise ajal saadab koguduselaulu digiorel. Soovime meistritele püsivust viia ettevõtetud töö lõpuni.

Toomas Mäeväli

KOGUDUS TÄNAS JA TUNNUSTAS AKTIIVSEID KAASTÖÖTAJAJAID

20. detsembril 2015 tähistasime Kaarli koguduse 380. ja kiriku 145. aastapäeva piduliku jumalateenistusega. Peale teenistust tunnustasime tänukirjaga häid, aktiivseid ja südamega koguduse tegemiste juures olevaid kaastöötajaid.

Tänukirjad anti:

Piret Aidulo – Kammerkoor Canoruse eduka osavõtu eest rahvusvahelisel konkursil Maltal

Raili Reinsalu, Pille Salmistu – Kammerkoor Canoruse Malta reisi organisatorid

Olev Piir – kontsertkoori aktiivne president

Piret Uudeküll, Kaie Peterson, Anne-Linda Haljasorg, Tiiu Rikko, Anne Alender, Vivian Laks, Maie Välja, Kulla Ojal, Lea Malk – tublid naiskoori lauljad

Meelis Vahar – viiulisolist teenistustel ja talitustel

Maarian Lend – laste muusikastudio plaadi väljaandmise eest

Signe Aus – panuse eest Kaarli Kooli ja lastetöö arengusse

Katri Lehtlaan – panuse eest Kaarli Kooli lasteaia arengusse

Helen Treier, Tiina Laid, Merje Schultz, Peeter Schultz – panuse eest Kaarli Kooli arengusse

Estvox OÜ (Jaane ja Madis) – parimatele spetsialistidele kiriku audio valdkonnas, kes on abiks käinud nii Kaarli kiese kui ka muudel kontsertidel.

Koguduse õpetaja Jaak Aus saab tänukirja koguduse juhatuse esimehelt Vootele Hansenilt.

Kaisa Kirikal – Jõululaulude ühislaulmise projekti vedaja, vaimulike rabamatkade korraldaja, piiblitundide taasaelustaja

Jaak Aus – kauaaegsele töötajale koguduses

Vootele Hansen – pikaajasele juhatuse esimehele

Martin Helme – Kaarli Kooli aktiivsele kaasamõttele, juhatuse liikmele

Peep Väljaste – tublile juhatuse liikmele

Jüri Läll – kiriku esise platsi korrastamisele kaasaaitajale

Kaja Lemberg – remondirakukese aktiivsele liikmele

MITMEKÜLGNE VIULDAJA

19. jaanuaril musitseerivad Kaarli kirikus toimuval muusikaõhtul **viuldaja Henno Soode** ja **organist Kersti Petermann**. Mõlemad muusikud on meile varasemast tuttavad, Kersti on kogudusega olnud seotud lausa lapsest saati ja Henno on Püha Vaimu koguduse liikmena sageli mänginud nii oma kodukirikus kui mujal.

Henno Soode pärineb muusikute perest – ta isa Ants Soode õppis 1936–1940 Tallinna Konservatooriumis orelit ja kirikumuusikat professor August Topmani juhendamisel ning töötas 1941–1993 näiteks Hageri, Rapla, Pärnu Eliisabeti ja Tallinna Peeteli koguduses koorijuhi ja organistina. Henno ongi tänulik oma vanematele, kes oskasid ja tahtsid teda muusikutele suunata, kannatades välja kõik ta lapsepõlveaegsed harjutamised ja vaevalised poognatõmbed! 1977. aastal lõpetas ta viiulerialal Tallinna Muusikakeskkooli Harald Aasa ja Jüri Gerretzi klassis ning 1982 viimase juhendamisel ka Tallinna Riikliku Konservatooriumi. See, et ta täna on mitmekülgsete muusikaliste huvide poolest rikas, sai algtõuke 70-ndail Tartu Ülikooli aulas esinenud suurepäraste solistide ja kollektiivide esinemisi kuulates. Lisaks on ta nii mõnegi heliplaadi „ribadeks“ kuulanud. Näiteks Belgias sündinud Prantsuse džässkitarristi Django Reinhardti ja Prantsuse džässviuldaja Stéphane Grappelli plaadid. Muide – need mehed moodustasid 1934. aastal koos ühe esimese all-string-jazz-bandi, mis vallutas sõjaeelse maailma kulutulena.

Üle kolmekümne aasta on Henno mänginud Estonia teatri orkestris. Kui Rootsi lavastaja Georg Malvius tõi 1988. aastal lavale Jerry Bocki muusikali „Viuldaja katusel“, nägi ta just Hennos viuldaja-katusel-tüüpi, usaldades talle vastava viiulisoolo. Teater on teda selles rollis hiljemgi mitmeti reklaaminud. Silmapaistvad soolod on olnud Johann Straussi operetis „Viini veri“ ning Imre Kálmáni „Krahvinna Marizas“. Mitmekülgse viuldajana mängib Henno Soode teatritööle lisaks eripalgelise repertuaariga Ooper-Kvartetis, „Modern Fox’is“, „Django Band’is“ ja orkestris „Saku Mandoliinid“.

Kaarlis toimuval muusikaõhtul esitavad Henno Soode ja Kersti Petermann Johann Sebastian Bachi, Jean-Marie Leclair’i jt heliloojate teoseid.

VASTUVÕTT KAARLI KOOLI 1. KLASSI 2016/2017. õppeaastaks on alanud!

Registreerimine avatud kuni 31. jaanuarini.

Kaarli Kool on orienteeritud perekondadele, kes peavad oluliseks kristlikku maailmavaadet ning lähtuvad oma kasvatuspõhimõtetest kristlikust väärtussüsteemist.

Laste vastuvõtt toimub vestluste alusel lapse ja lapsevanematega ning järjekorra alusel. Võimalusel eelistatakse Kaarli Koolis käivate laste õdesid ja vendi, EELK Tallinna Toompea Kaarli koguduse liikmete lapsi ning vastuvõtmisel põhikooli osasse Kaarli Kooli lasteaia käinud lapsi.

Lapse kandideerimiseks Kaarli Kooli esitab lapsevanem kooli järjekorrankeedi paber kandjal allkirjastatult või elektrooniliselt digiallkirjastatult: kaarlike@eelk.ee.

KOGUDUSE FOTONURK

7. detsembril leidis aset lustakas jõulupidu koguduse erivajadustega noortele, kus oslesid ka nende ristivanemad Soomest.

16. detsembril toimus Kaarli kirikus missa, millele järgnes jõulukoosviibimine EELK emeriitvaimulikule, muusikutele ja vaimulike leskedele. Saabujaid tervitasid Kaarli koguduse õpetaja Jaak Aus ning Kaarli Kooli laululapsed. Igavikku kutsutud emeerituse mälestas peapiiskop emeeritus Andres Pöder. Peapiiskop Urmas Viilmaa tänas vanema põlvkonna kirikutöötajaid ustavuse eest Kristuse misjonikäsu täitmisel ajal, kui kiriku suud püüti sulgeda.

26. detsembril, 2. jõulupühal, kogunesid peale missat koguduse majja koguduseliikmed, kelle jaoks igapäevaselt kodust väljatulemine on keeruline. Kohaletulnuid tervitas Vootele Hansen ja meeleoluka kava esitasid T. Zeiger ja M. Kahar

JAANUAR KIRIKUS...

ISSANDA TEMPLIS

Me nägime Tema kirkust nagu Isast Ainusündinu kirkust, täis armu ja tõde.

Jh 1:14

P 03. jaanuar kell 10.00 Missa

E 04. jaanuar kell 13.00 Missa

T 05. jaanuar kell 17.30 Muusikaõhtu

Aivar Sõerd – orel

K 06. jaanuar kell 17.30 Missa, Kolmekuningapäev

Kaastegev trompetisolist Samuel Jalakas.

RISTIMISE AND

Keda iganes Jumala Vaim juhib, on Jumala lapsed. Rm 8:14

P 10. jaanuar kell 10.00 Missa

E 11. jaanuar kell 13.00 Missa

T 12. jaanuar kell 17.30 Muusikaõhtu

Niina Murdvee – viiul, Piret Aidulo – orel. Sissepääs vaba.

JEESUS ILMUTAB OMA JUMALIKKU VÄGE

Seadus on ju antud Moosese kaudu, arm ja tõde aga tulnud Jeesuse Kristuse kaudu. Jh 1:17

P 17. jaanuar kell 10.00 Missa

E 18. jaanuar kell 13.00 Missa

T 19.01 kell 17.30 Muusikaõhtu

Henno Soode – viiul, Kersti Petermann – orel. Sissepääs vaba.

TEENIMATU ARM

Me ei heida oma anumisi Su palge ette mitte oma õiguse pärast, vaid Sinu suure halastuse pärast! Tn 9:18

P 24. jaanuar kell 10.00 Missa

E 25. jaanuar kell 13.00 Missa

T 26. jaanuar kell 17.30 Muusikaõhtu

Vaike Kiik – sopran, Tiit Kiik – orel. Sissepääs vaba.

JUMALA SÕNA KÜLV

Täna, kui teie Tema häält kuulete, ärge tehke oma südant kõvaks. Hb 3:15

P 31. jaanuar kell 10.00 Missa

Leerikool

13. jaanuar – 10. aprill 2016

06. aprill – 26. juuni 2016

Diakooniatöö

Toolivõimlemine igal neljapäeval
kell 11 koguduse majas

Koraalikoor 7. jaanuaril kell 13
koguduse majas

Senioride klubi 20. jaanuaril kell 14

KOGUDUSE KANTSELEI

E, R kell 10–13

T, N kell 10–13, 14–16

K kell 10–13, 14–18

Õpetaja Jaak Aus

Esmaspäev 11–13, Teisipäev 10–13

Kolmapäev kell 11–13, 16–18

Abiõpetaja Kaisa Kirikal

Neljapäev kell 14–16

Diakon Saima Sellak-Martinson

Neljapäev kell 11–13

telefon: 619 9100, 619 9101

e-post: tallinna.kaarli@eelk.ee

kodulehekülg: www.kaarlikogudus.eu

Facebook: Kaarli Sõprade Klubi

pank: SEB EE171010022004706006

Swedbank EE392200221011214295

annetused remondi heaks:

Swedbank EE902200221040614950

annetused oreli heaks:

Swedbank EE452200221057033689

Noorte palverännak Taizé kloostriksse 19. juuli – 03. august 2016

Tallinn – Varssav – Viin – Verona – Nice – Gorges du Verdon – Taizé – Brod nad Tichou – Varssav – Tallinn

Vanus: 15–29 eluaastat

Hind: 350€ (saab tasuda ka osade kaupa). Garantiiraha 100€ tasuda 5. veebruariks 2016.

Registreerimiseks saata oma nimi, isikukood, kontaktandmed (e-post ja telefon) ning info elukoha ja soovi korral ka koguduse kohta e-posti aadressile hkuldkepp@gmail.com.

Info Taizé kloostri ja vennaskonna kohta: www.taize.fr

Kontakt: Helen Kuldkepp (EELK Tallinna Jaani koguduse noortejuht) hkuldkepp@gmail.com 51917480;

Katariina Ubaleht (EELK Tallinna Toompea Kaarli koguduse noortejuht) ubaleht21@gmail.com 5640951;

Tiina Klement (EELK Mustamäe Maarja Magdaleena koguduse vaimulik) tiina.klement@eelk.ee.

Oled oodatud!